

Epävirallinen kauppaministerikokous 19.–20.2.2026; Suomen tavoitteet

Epävirallinen kauppaministerikokous järjestetään Nikosiassa, Kyproksella 19.–20.2.2026. Suomea kokouksessa edustaa ulkomaankauppa- ja kehitysministeri Ville Tavio. Kokouksen asialistalla ovat Maailman kauppajärjestön 14. ministerikokous sekä EU:n kauppasuhteet Kiinaan. Ministerit käyvät myös lounaskeskustelun Euroopan parlamentin kansainvälisen kaupan valiokunnan puheenjohtajan Bernd Langen kanssa.

Maailman kauppajärjestön 14. ministerikokous

Suomen kantoja liittyen EU:n kauppapolitiikkaan on käsitelty mm. valtioneuvoston ulko- ja turvallisuuspoliittisessa selonteossa (VNS 3/2024), valtioneuvoston laatimassa kansainvälisten taloussuhteiden ja kehitysyhteistyön selonteossa (VNS 4/2024) ja Suomen avaintavoitteissa EU:n strategiseen agendaan ja tulevan komission ohjelmaan vaikuttamiseksi. (E 58/2023)

Suomi vahvistaa vapaakauppaa alueellisten ja kahdenvälisten sopimusten kautta sekä tukee WTO:n toimintaedellytyksiä. Suomi jatkaa avoimen, monenkeskisen ja sääntöperustaisen kaupan edistämistä ja tukea EU:n pyrkimyksille WTO:n uudistamiseksi. Suomelle tärkeitä teemoja ovat muun muassa digitalisaatio, puhdas siirtymä ja tasapuolisten kilpailuolosuhteiden edistäminen sekä WTO:n ydintoimintojen kuten riitojenratkaisun vakauttaminen. (VNS 3/2024)

Monenkeskisten kauppasääntöjen säilyttäminen edellyttää, että järjestelmän keskeisimpien osien kuten riitojenratkaisujärjestelmän toimintakyky varmistetaan. WTO:ta on myös uudistettava ennakkolooltomasti, jotta se pystyy tuottamaan niitä yhteisiä sääntöjä, joita moderni, nopeasti digitalisoituva maailmantalous tarvitsee. Tässä työssä tulee hyödyntää myös kahdenvälisissä ja alueellisissa sopimuksissa aikaan saatua edistystä. (VNS 4/2024)

EU-Kiina-kauppasuhteet

Suomen lähestymistapaa Kiina-suhteisiin sekä Euroopan unionin kauppapolitiikkaan ja kansainvälisiin kumppanuuksiin on kuvattu valtioneuvoston ulko- ja turvallisuuspoliittisessa selonteossa (VNS 3/2024 vp) ja kansainvälisten taloussuhteiden ja kehitysyhteistyön selonteossa (VNS 4/2024 vp) sekä hallituksen EU-avaintavoitteissa (E 58/2023 vp).

Kiinan tavoitteet kriittisten tuotanto- ja toimitusketjujen kontrolloimisesta haastavat myös Suomea ja Eurooppaa. Kiina on jatkossakin Suomelle tärkeä kauppakumppani, mutta kasvavat riskit on tiedotettava, niihin on varauduttava sekä niitä on ennaltaehkäistävä. (VNS 3/2024 vp) Suomi tunnistaa strategisiin riippuvuuksiin liittyvät riskit ja toimii johdonmukaisesti hallitakseen niitä. Suomen tavoitteena on taloudellisen, teknologisen ja teollisen riippuvuuden vähentäminen Kiinasta yhteiskunnallisen resilienssin vahvistamiseksi ja epäasiallisten vaikuttamispyrkimysten ehkäisemiseksi. Tätä edistetään niin kansallisesti kuin EU-tasolla. (VNS 3/2024 vp) Suomi korostaa EU:n tavoitteita irtautua haitallisista riippuvuuksista sekä tunnistaa EU:n haavoittuvuudet tietyillä strategisesti tärkeillä sektoreilla erityisesti Kiinan suhteen. (E 58/2023 vp)

Kiinan suhtautuminen Venäjän hyökkäyssotaan ja Kiina–Venäjä-suhteen tiivistyminen vaikuttavat Suomen kahdenvälisiin suhteisiin ja EU–Kiina-suhteisiin. Pyrkimyksiä vahvistaa Kiinan sitoutuneisuutta kansainväliseen oikeuteen ja kansainväliseen sääntöpohjaiseen järjestelmään, mukaan lukien ihmisoikeudet, jatketaan. Suomi kannustaa Kiinaa käyttämään vaikutusvaltaansa Ukrainan alueellista koskemattomuutta ja YK:n peruskirjaa kunnioittavan rauhan aikaansaamiseksi Venäjän ja Ukrainan välille. (VNS 3/2024 vp) Kiinalla on keskeinen rooli Venäjän Ukrainaa vastaan käymän hyökkäyssodan mahdollistajana, millä on vaikutusta Euroopan turvallisuuteen myös hyökkäyssodan jälkeen.

Suomi pitää tärkeänä, että EU ja Kiina pyrkivät rakentaviin ja vakaisiin suhteisiin huomioiden, että Kiina on EU:lle samanaikaisesti yhteistyö- ja neuvottelukumppani, taloudellinen kilpailija sekä järjestelmätason haastaja (EUN 90/2023 vp).

Asialista:

Maailman kauppajärjestön 14. ministerikokous	s.4
EU-Kiina-kauppasuhteet	s.7

Ulkoministeriö**TAVOITEMUISTIO**

KPO-10 Hirvonen Pekka

2.2.2026

Asia

Maailman kauppajärjestön 14. ministerikokous

Kokous/tapaaminen

Ulkoasiainneuvosto; epävirallinen kauppaministerikokous 19.–20.2.2026

Asiakirjat

Viite (U/E-tunnus)

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Pekka Hirvonen, ulkoministeriö/KPO-10, pekka.hirvonen@gov.fi, +358 295 350 705**1. ESILLÄ OLEVAT KYSYMYKSET**

Kokouksessa saadaan tilannekatsaus ja keskustellaan Maailman kauppajärjestö WTO:n seuraavan, 14. ministerikokouksen valmisteluista.

2. SUOMEN TAVOITE

Suomen kantoja liittyen EU:n kauppapolitiikkaan on käsitelty mm. valtioneuvoston ulko- ja turvallisuuspoliittisessa selonteossa (VNS 3/2024), valtioneuvoston laatimassa kansainvälisten taloussuhteiden ja kehitysyhteistyön selonteossa (VNS 4/2024) ja Suomen avaintavoitteissa EU:n strategiseen agendaan ja tulevan komission ohjelmaan vaikuttamiseksi (E 58/2023)

Suomi vahvistaa vapaakauppaa alueellisten ja kahdenvälisten sopimusten kautta sekä tukee WTO:n toimintaedellytyksiä. Suomi jatkaa avoimen, monenkeskisen ja sääntöperustaisen kaupan edistämistä ja tukea EU:n pyrkimyksille WTO:n uudistamiseksi. Suomelle tärkeitä teemoja ovat muun muassa digitalisaatio, puhdas siirtymä ja tasapuolisten kilpailuolosuhteiden edistäminen sekä WTO:n ydintointojen kuten riitojenratkaisun vakauttaminen. (VNS 3/2024)

Monenkeskisten kauppasääntöjen säilyttäminen edellyttää, että järjestelmän keskeisimpien osien kuten riitojenratkaisujärjestelmän toimintakyky varmistetaan. WTO:ta on myös uudistettava ennakkoluulottomasti, jotta se pystyy tuottamaan niitä yhteisiä sääntöjä, joita moderni, nopeasti digitalisoituva maailmantalous tarvitsee. Tässä työssä tulee hyödyntää myös kahdenvälisissä ja alueellisissa sopimuksissa aikaan saatua edistystä. (VNS 4/2024)

3. NEUVOTTELUTILANNE

Saadaan komission tilannekatsaus ja keskustellaan epävirallisesti valmistautumisesta WTO:n seuraavaan, 14. ministerikokoukseen (MC14; Yaoundé, Kamerun, 26.–29.3.2026).

Ulkoasiainneuvosto päättää Euroopan unionin kannoista WTO-ministerikokoukseen EU-kauppaministerikokouksessa Yaoundéssa 25. tai 26.3.2026.

4. TAUSTA

Maailman kauppajärjestö WTO:n seuraava, 14. ministerikokous (MC14) järjestetään Kamerunin Yaoundéssa 26.–29.3.2026. Järjestön uudistaminen on nousemassa kokouksen tärkeimmäksi aiheeksi. Afrikassa järjestettävässä kokouksessa myös kaupan ja kehitykseen liittyvien kysymysten odotetaan olevan esillä.

Kansainvälisen kauppapolitiikan nopeat käännteet, tullien korotukset ja epäkonventionaaliset kauppasopimukset ovat viimeisen vuoden aikana haastaneet WTO:ta uudella tavalla. WTO:n riitojenratkaisujärjestelmä on ollut kriisissä ja osin toimintakyvytön jo pidempään, mutta viime kuukausina myös koko WTO:n ympärille rakennetun sääntöpohjaisen kauppajärjestelmän keskeiset peruseriaatteet ovat ajoittain näyttäneet joutuvan kyseenalaisiksi.

Muuttuneessa tilanteessa keskustelut WTO:n uudistamisesta päätettiin viime vuonna aloittaa uudelleen puhtaalta pöydältä. Syksyn mittaan Genevessä käydyissä keskusteluissa WTO-uudistuksen keskeisiksi aiheiksi hahmottuivat: 1) hallintokysymykset (erityisesti päätöksenteon tehokkuus), 2) oikeudenmukaisuus (mukaan lukien tasapuoliset kilpailuedellytykset ja valtiontuet, kehityskysymykset, kehityksmaastatus) ja 3) ”aikamme kysymykset” (muiden muassa taloudellinen turvallisuus, arvoketjut, ilmastonmuutos, tekoäly). Jäsenkunnan näkemykset näiden kysymysten tarkemmasta sisällöstä ja ratkaisuista ovat kuitenkin edelleen hajallaan.

Kamerunin ministerikokouksen tuloksiin kohdistuvat ennakko-odotukset ovat yleisesti vaatimattomia. Odotettavissa ei ole, että ministerikokouksessa tehtäisiin varsinaista reformia koskevia päätöksiä. Sen sijaan tavoitteena on hyväksyä WTO-uudistusta koskeville keskusteluille työohjelma välietappeineen siten, että keskustelut voisivat johtaa konkreettisten uudistusten hyväksymiseen seuraavassa, vuonna 2028 Saudi-Arabiassa järjestettävässä ministerikokouksessa.

EU on tukenut vahvasti konkreettisen työohjelman hyväksymistä reformikeskusteluille Kamerunin ministerikokouksessa. Hallintokysymyksissä EU painottaa erityisesti joustavuuden lisäämistä WTO:n toiminnassa ja päätöksenteossa siten, että halukkaat jäsenet voisivat edetä kaupan vapauttamisessa ja sääntelyssä muita nopeammin. Oikeudenmukaisuuden osalta EU painottaa tasapuolisia kilpailuedellytyksiä ja teollisuuden valtiontukia koskevan keskustelun virallistamista sekä nykyistä maakohtaisempaa lähestymistapaa kehityksmaastatukseen (mukaan lukien statuksen tuomat joustot). Suomi on tukenut aiempien kantojensa mukaisesti WTO:n uudistamista ja tasapuolisten kilpailuedellytysten edistämistä (mukaan lukien teollisuuden valtiontukikeskustelu).

WTO:n uudistamisen ohella kokouksessa on esillä myös muita kysymyksiä. Näistä keskeisimpiä ovat:

Internetissä tapahtuvien sähköisten toimitusten tullittomuus (niin sanottu tullimoratorio) sekä siihen linkitetty sähköisen kaupan työohjelma päättyvät, ellei ministerikokous tee päätöstä niiden jatkamisesta. Tullimoratorion osalta pöydällä on kaksi esitystä, joista toinen muuttaisi moratorion pysyväksi ja toinen jatkaisi moratoriota ja työohjelmaa seuraavaan ministerikokoukseen (2028) saakka. Moratorio on ollut voimassa vuodesta 1998, ja sitä on jatkettu jokaisessa ministerikokouksessa. Moratorion tavoitteena on ylläpitää tilannetta, jossa verkossa tapatuista sähköisistä toimituksista ei peritä tullimaksuja. Moratorio on WTO:n tärkein ja lähes ainoa voimassa oleva digitaalista kauppaa koskeva sääntö, ja sen päätyminen tarkoittaisi kaupan esteiden lisääntymistä.

Investointien helpottamista koskevan useanvälisen sopimuksen (*Investment Facilitation for Development*, IFD) liittäminen osaksi WTO-sopimusjärjestelmää. Sopimusta tukee valtaosa WTO:n jäsenkunnasta, mutta muutaman jäsenen vastustus on tähän saakka estänyt sopimuksen voimaantulon osana WTO-sopimusjärjestelmää.

Sähköistä kauppaa koskevan useanvälisen sopimuksen liittäminen osaksi WTO-sopimusjärjestelmää on mahdollisesti Kamerunin ministerikokouksen agendalla. Myös tämän sopimuksen liittäminen WTO-sopimusjärjestelmään on juuttunut muutaman jäsenen vastustukseen. Ellei sopimusta pystytä Kamerunin ministerikokouksessa liittämään WTO-järjestelmään, sopimus tulee todennäköisesti tilapäiseltä pohjalta voimaan WTO:n ulkopuolella.

EU kannattaa sähköisten toimitusten tullimoratorion jatkamista sekä sähköisen kaupan ja investointien helpottamista koskevien useanvälisten sopimusten liittämistä WTO-sopimusjärjestelmään.

Muissa merkittävässä kysymyksissä eteneminen on Kamerunin ministerikokouksessa epätodennäköistä. Jokin kehitysmaita koskettava, esimerkiksi ruokaturvaan liittyvä pienempi päätös saattaa olla mahdollinen ottaen huomioon, että kokous järjestetään kehitysmaassa. Sen sijaan esim. maatalouteen ja kehitysmaiden nauttimaan, niin sanottuun erityis- ja erilliskohteluun (*special and differential treatment*, S&DT) liittyvät kysymykset ovat todennäköisesti ratkaistavissa ainoastaan osana suurempaa pakettia, jossa eri jäsenet tekevät kompromisseja saavuttaakseen omia neuvottelutavoitteitaan. Riitojenratkaisujärjestelmän uudistaminen odottaa yleisemmän reformikeskustelun etenemistä. Kalastustukiin liittyvät neuvottelut eivät ole edenneet, eikä tuloksia ole odotettavissa. Päätös Uzbekistanin mahdollisesta WTO-jäsenyydestä riippuu jäsenyysneuvottelussa saavutettavasta edistyksestä.

Suomen valtuuskuntaa ministerikokouksessa johtaa alivaltiosihteeri Jarno Syrjälä.

Ulkoministeriö**TAVOITEMUISTIO**

KPO-20 Piiparinen Touko

29.1.2026

Asia

EU–Kiina-kauppasuhteet

Kokous/tapaaminen

Epävirallinen kauppaministerikokous 19.-20.2.2026

Asiakirjat

Viite (U/E-tunnus)

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Touko Piiparinen, UM/KPO-20, touko.piiparinen@gov.fi, puh. +358 295 350 116**Jukka Nikulainen, UM/KPO-20, jukka.nikulainen@gov.fi, puh. +358 295 350 485****Sara Ohls, UM/KPO-20****Mary-Anne Nojonen, UM/KPO-20****Anne Mutanen, UM/KPO-30****Niina Väisänen, UM/ASO-10****1. ESILLÄ OLEVAT KYSYMYKSET**

Kauppasuhteet Kiinan kanssa

2. SUOMEN TAVOITE

Suomen lähestymistapaa Kiina-suhteisiin sekä Euroopan unionin kauppapolitiikkaan ja kansainvälisiin kumppanuuksiin on kuvattu valtioneuvoston ulko- ja turvallisuuspoliittisessa selonteossa (VNS 3/2024 vp) ja kansainvälisten taloussuhteiden ja kehitysyhteistyön selonteossa (VNS 4/2024 vp) sekä hallituksen EU-avaintavoitteissa (E 58/2023 vp).

Kiinan tavoitteet kriittisten tuotanto- ja toimitusketjujen kontrolloimisesta haastavat myös Suomea ja Eurooppaa. Kiina on jatkossakin Suomelle tärkeä kauppakumppani, mutta kasvavat riskit on tiedostettava, niihin on varauduttava sekä niitä on ennaltaehkäistävä. (VNS 3/2024 vp) Suomi tunnistaa strategisiin riippuvuuksiin liittyvät riskit ja toimii johdonmukaisesti hallitakseen niitä. Suomen tavoitteena on taloudellisen, teknologisen ja teollisen riippuvuuden vähentäminen Kiinasta yhteiskunnallisen resilienssin vahvistamiseksi ja epäasiallisten vaikuttamispyrkimysten ehkäisemiseksi. Tätä edistetään niin kansallisesti kuin EU-tasolla. (VNS 3/2024 vp) Suomi korostaa EU:n tavoitteita irtautua haitallisista riippuvuuksista sekä tunnistaa EU:n haavoittuvuudet tietyillä strategisesti tärkeillä sektoreilla erityisesti Kiinan suhteen. (E 58/2023 vp)

Kiinan suhtautuminen Venäjän hyökkäyssotaan ja Kiina–Venäjä-suhteen tiivistyminen vaikuttavat Suomen kahdensivulisiin suhteisiin ja EU–Kiina-suhteisiin. Pyrkimyksiä vahvistaa Kiinan sitoutuneisuutta kansainväliseen oikeuteen ja kansainväliseen sääntöpohjaiseen järjestelmään, mukaan lukien ihmisoikeudet, jatketaan. Suomi kannustaa Kiinaa käyttämään vaikutusvaltaansa Ukrainan alueellista koskemattomuutta ja YK:n peruskirjaa kunnioittavan rauhan aikaansaamiseksi Venäjän ja Ukrainan välille. (VNS 3/2024 vp) Kiinalla on keskeinen rooli Venäjän

Ukrainaa vastaan käymän hyökkäyssodan mahdollistajana, millä on vaikutusta Euroopan turvallisuuteen myös hyökkäyssodan jälkeen.

Suomi pitää tärkeänä, että EU ja Kiina pyrkivät rakentaviin ja vakaisiin suhteisiin huomioiden, että Kiina on EU:lle samanaikaisesti yhteistyö- ja neuvottelukumppani, taloudellinen kilpailija sekä järjestelmätason haastaja (EUN 90/2023 vp).

3. NEUVOTTELUTILANNE

Epävirallisessa kauppaministerikokouksessa keskustellaan EU:n ja Kiinan kauppasuhteista. Kiinan ja EU:n välisessä vuoropuhelussa ei ole saavutettu merkittävää edistystä kauppapoliittisten ja markkinoillepääsykysymysten ratkaisemisessa. Kiinan asettamat tiukennukset harvinaisten maametallien, kestopagneettien ja niihin liittyvän teknologian viennille ovat aiheuttaneet häiriöitä maailmanlaajuisissa toimitusketjuissa myös eurooppalaiselle teollisuudelle. Pitkäaikaisia markkinoillepääsykysymyksiä ovat Kiinan tasavertaisten kilpailuedellytysten puute (epätasainen toimintaympäristö), ulkomaisia yrityksiä syrjivät käytänteet ja teollis- ja tekijänoikeuskysymykset.

Pääministeri Petteri Orpo vieraili Pekingissä 25.–28.1.2026 ja tapasi presidentti Xi Jinpingin, pääministeri Li Qiangin ja kansankongressin puhemies Zhao Lejin. Keskustelujen agendalla olivat myös EU:n ja Kiinan väliset suhteet, mukaan lukien toimet kauppasuhteen tasapainottamiseksi ja markkinoillepääsyn helpottamiseksi.

4. TAUSTA

Kiina on maailman toiseksi suurin talous Yhdysvaltojen jälkeen. Se vastaa noin 35 % maailman teollisesta tuotannosta ja 18 % globaalista tavaraviennistä. Tavarakaupassa Kiina on EU:n toiseksi suurin kauppakumppani Yhdysvaltojen jälkeen. EU:n tavarakaupan alijäämä Kiinan kanssa on kasvanut ja oli vuonna 2024 305 mrd. euroa. Palvelukaupassa Kiina on EU:n neljänneksi suurin kauppakumppani. Palvelukauppa on ylijäämäistä EU:lle.

EU–Kiina-suhteet ovat edelleen suhteellisen vakaat, mutta ne ovat viime vuosina olleet myös jatkuvassa murroksessa, kun EU on sopeuttanut Kiina-politiikkaansa uuteen toimintaympäristöön. Vuodesta 2019 lähtien EU on määritellyt Kiinan samanaikaisesti 1. yhteistyö- ja neuvottelukumppaniksi, 2. taloudelliseksi ja teknologiseksi kilpailijaksi sekä 3. vaihtoehtoista maailmanjärjestystä ajavaksi järjestelmähaastajaksi.

Kiinan kiistaton merkitys talous- ja kauppasuhteissa sekä globaaleihin haasteisiin, kuten ilmastonmuutokseen vastaamisessa, tunnustetaan. Samanaikaisesti EU:n tulokulma on ollut Kiina-riippuvuuksien vähentämisessä (de-risking). Ilmasto-, ympäristö- ja energiakysymyksissä EU–Kiina-yhteistyö on aktiivista, ja yhteistyön tärkeyttä pidetään esillä molemmiin puolin. Vuoropuhelua ja yhteishankkeita on mm. puhtaasta energian, kiertotalouden, vesikysymysten ja biodiversiteetin parissa. Samalla kuitenkin Kiinan valtiontuilla tuotettu ylikapasiteetti muun muassa vihreän siirtymän teknologioissa on haaste EU:n omalle teollisuudelle. EU:n ja Kiinan kauppasuhtetta haastavat myös mm. kaupan epätasapaino ja eurooppalaisten yritysten markkinoillepääsyn esteet.

Suurin osa kaupasta on molempia osapuolia hyödyttävää, mutta kaupan epätasapainon lisääntyminen ja arvoketjujen haavoittuvuuksiin liittyvät riskitekijät ovat vakava huolenaihe. EU:n ja Kiinan välillä ei ole käynnissä kauppasopimusneuvotteluja. Suhteita rasittavat lukuisat eriävät lähestymistavat, jotka ovat liittyneet niin kauppapoliittisiin kysymyksiin kuin arvopohja- ja järjestelmätason eroavaisuuksiin. Kiinan toimintaympäristö ja toimintatavat ovat parhaimmillaankin erittäin vaikeat. Kiinan tasapuolisia

toimintaedellytyksiä murentavat toimet ja valtiokapitalistinen järjestelmä aiheuttavat yhä merkittävimpiä haasteita kauppasuhteisiin. Kiinan talouspolitiikasta ja tulevasta viisivuotissuunnitelmasta saatujen tietojen perusteella maan vientivetoinen kasvumalli ei ole tasapainottumassa lähivuosina. Se aiheuttanee siten merkittävää painetta Euroopan teollisuudelle Kiinan panostaessa riippuvuuksien vähentämiseen, teknologiseen johtajuuteen ja korkean jalostusarvon tuotteisiin.

Ajankohtaisena huolenaiheena on Kiinan pyrkimys valjastaa asemansa kriittisten mineraalien tuottajana ja jalostajana poliittiseksi vipuvarreksi vientivalvonnan avulla. Kiina laajensi vuoden 2025 aikana vientivalvontaansa erityisesti harvinaisille maametalleille ja kestopagneeteille sekä niihin liittyvälle teknologialle. Toimet ovat aiheuttaneet häiriöitä ja viivästyksiä toimitusketjuissa eurooppalaiselle teollisuudelle. EU on käynyt asiassa jatkuvaa vuoropuhelua Kiinan kanssa. Kiina lykkäsi osan vientivalvontatiukennuksista vuodelle Yhdysvallat–Kiina-puitesopimuksen myötä.

EU:lla on voimassa Kiinaa koskien yli sata kaupan suojatoimea, ja trendi on ollut kasvava. EU:n asettamat tasoitustullit sähköautoille ovat nousseet voimakkaasti esille. EU otti kesäkuussa 2025 ensimmäistä kertaa käyttöön kansainvälisten julkisten hankintojen instrumentin (International Procurement Instrument, IPI) rajoittamalla kiinalaisten laitteiden hankintaa ja kiinalaisten tarjoajien osallistumista lääkinällisten laitteiden hankintamenettelyihin, jotka ovat arvoltaan vähintään 5 miljoonaa euroa. IPI-rajoitusten käyttöönotto oli EU:n vastaus Kiinan syrjiville toimille ja käytännöille, jotka heikentävät merkittävästi EU-yritysten ja EU:ssa valmistettujen lääkinällisten laitteiden pääsyä Kiinan julkisten hankintojen markkinoille. Sitten Kiina on käynnistänyt omia vastatoimiaan EU:ta kohtaan.

EU valmistelee uutta teräsasetusta, jolla korvattaisiin voimassa olevat, kesällä 2026 päättyvät suojatoimet. Asetuksen tarkoituksena on suojata eurooppalaista terästeollisuutta maailmanlaajuisen ylikapasiteetin kielteisiltä kauppaan kohdistuvilta vaikutuksilta. Toimien muotona ovat tullivapaat kiintiöt ja kiintiön ylittävät tullit. Taustalla on erityisesti Kiinan terästuotannon ylikapasiteetti, joka on kasvanut historiansa korkeimmalle tasolle, ja mikä on osaltaan johtanut Kiinan teräsviennin kaksinkertaistumiseen vuonna 2020 jälkeen.

Kiinan ja Venäjän läheinen kumppanuus ja kasvanut yhteistyö Venäjän Ukrainaa vastaan käymän hyökkäyssodan aikana ovat merkittävin tekijä, joka on lisännyt EU:n ja Kiinan välisiä jännitteitä. Kiina ei missään vaiheessa ole tuominut Venäjän hyökkäyssotaa, vaan on pitkälti toistanut Venäjän narratiivia sodan syistä. Kiina on poliittisesti ja taloudellisesti Venäjän hyökkäyssodan keskeisin mahdollistaja. EU on viestinyt Kiinalle, että Kiinan suhtautuminen Venäjän hyökkäyssotaan vaikuttaa keskeisesti EU:n ja Kiinan suhteisiin. EU:n Venäjän-vastaisissa pakotteissa on listattuna kiinalaisia yrityksiä, joilla on kaupallisia tai muita yhteyksiä Venäjän puolustus- ja sotilasteollisuuteen. Kiinan tuki mahdollistaa Venäjän uudelleen varustautumisen myös hyökkäyssodan jälkeen. Kiina ja Venäjä ovat lisänneet yhteistyötään myös arktisella alueella.

Vaikka Kiina on korostanut haluaan parantaa suhteita EU:n kanssa, sen kannat eivät kuitenkaan ainaakaan toistaiseksi ole käytännössä liikkuneet EU:n toivomaan suuntaan. EU jatkaa toimia taloudellisten riippuvuussuhteiden vähentämiseksi Kiinasta. EU pyrkii monipuolistamaan arvoketjujaan ja laajentaa aktiivisesti kauppasopimusverkostoaan. Viimeisimpänä on saatu päätökseen vapaakauppasopimusneuvottelut Intian ja Indonesian kanssa. Raaka-aineriippuvuuksien helpottamiseksi komissio julkaisi joulukuussa 2025 ResourceEU-toimintasuunnitelman, jonka avulla on tarkoitus kirittää jo vuonna 2024 voimaan tullessa EU:n raaka-aineasetuksessa asetettujen tavoitteiden saavuttamista tuomalla uusia työkaluja ja uutta sääntelyä.

Liitteet -